

SVERIGE

Wij Christina medh Gudz nåde,
Sweriges, Göthes och Wändes
vthkorade drottning och arffurstinna ...
huruledes och medh hwad mynt, alle
contracter göras och fullgöras, och
hwad mynt i handel och wandel

[Kongl. tryckeriet]

[1643]

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

S Christina medh Gud: Nåde/ Sveriges / Böhnes och Wändes vthförade

Drottning och Arsurstinna / Stoorfurstinna til Finland / Hertiginna vthi Estland och Carelen / Fröken vthöfwer Ingermanland / r. Göre

witterligt / at efter som wij för tvenne år sedan / hafwa låtit göra och författa een ordning / huruledes och medh hwad mynt / alle contracter göras och fullgöras / och hwad mynt i handelen och wandelbrukeligit och gångse wara skulle: Settandes alt på wårt eget Sölwvermynt / och det valverandes / efter sitt rätta wärde emot Riksdaleren / men låtandes wårt Kopparmynt sitta lopp / i förhopning / at det sig / förlängde och vppkuttit hafwe. Alle så widh tilkundande executionens terminen / tagandes detta anlågne åhrender i nogare betenkande / och besinnandes / at wårt Kopparmynt sigh såsom sielste fatt hafwet i det dagelige lefwerne / och alle Land: wårur / så wäl som Rådsmänne wårur och godz / der efter wårderat: Sielste Riksdaleren / såsom förmedelst een allmän bewilling gifwit sitt prijs i vpbörd och vgift / icke alldeles efter wår förrige intention, men efter närwarande tids lopp / at wij mehra orsaal hafwe och där hån at låmpa / än medh wår och wårt Rikkes och des Inbyggjares skada / at emotskrifwa / och på wår förrige intention at bestå och förhårda / derföre / sedan wij detta alt / medh wårt elstelige Rik: Råd / sielstigen öfwerlagdt och sett hafwe / at wårt Sölwvermynt / Riksdaler och Kopparmynt / såmte hwar andra gå och gälla / och det ena medh det andra / vthan någons skada eller affsaknat fullgöras kan: Da hafwe wij wårt förrige Placat år 1641. viggångit / och sedan vppkuttit / öfwerfede: Det i sompt fördrat / sompt förklarad / och denne tids / så och Rikszens och wåre Underfåtares wålstånd och commercierne förkoffring och lopp / tillämpat / efter som wij det nu här medh förklara / förordna / stadga / och at efterkommas befaht / på sätt och wijs / som fölter.

Först wele wij / at wårt och wåre Söfåders Guld: Sölwver: och Kopparmynt skal gå och gälla öfwer heela wårt Rikse Sverige och des underliggiande Provincier; tagas och gifwas aff alle wåre Underfåtare / så och här handlandes eller wistandes fremmande / vthi deres rätta wärde och såsom här efter fölter. Sedan så skole och gode och wichtige Riksdaler heele / halfwe och Orter / så wijda de efter Komerske Riksz myntordning slagne åre / för traffiqvens skuld i Nabor: Kapet / gille och gengse wara: Så och store Guldsorter / enkannerligen wichtige och oförfallade Portugalser / Rosennobler / Engellotter och Ducater / i lijka måtto tagas och vgiftas måge / vthi sitt rätta prijs och wärde. Alt annat fremmande Mynt / hwad namn det hafwer eller Pasjement / och der han det bår på wårt Mynt / skal honom des rätte Sölwverwårde medh wårt Mynt betalt warda: eller der han ser sig annorstådes at göra der mehra gagn medh / hafwe tilstånd at föhra det aff Rikket. Och ändoch wij detta således wele hållet och efterkommet hafwa / tilfwäl hafwe wij detta så wijda welat limitera på wåre Grånser emoot Wåland och Nysland at för de starkte traffiqwer skuld / som i Rikiga och Dorff vntur Lithouen / Hwijt Nysland och Churland / och på Narswen / Nyen / Kexholm och Dorff vntur Nysland eller Nuschow drijfswes / det Polnische Mynt vthi Rikiga och Dorff / samt om liggande stæcker / och det Ryske / i Narswen / Nyen / Kexholm och Dorff i sitt rätta wärde gå och gälla / och åter dådan / til re: spectivē Lithouen / Hwijte Nysland / Churland / Nysland eller Nuschow föras må och kan / denne Artikel eliest i andre mätte oförfrånkt.

I.

Alle contracter, härrörandes aff lån / wårel / köpenkap eller andre handlingar / skole förden skuld måge göras och slutas på förbe: Guld: Sorter / wårt Sölwvermynt / Riksdaler in specie och wårt Kopparmynt; Medh sådan skål / at hwad som på wårel är handlat / remitterat eller draget / det betales och fullgöres efter wårer ått. Det som är medh win och witne / vthi reeda Penningar / lånt och godwilligen förstrækt / vthan / eller på interresse, och til samme vilånte Myntelort at betalas och fullgöres ras förskrifwit; Det skal i capital och interresset, så framp samme Myntelort at til fångs / medh förestrefne specie Mynt betalt och fullgjordt warda. Men så framp den förestrefne Penninge / eller Myntelort icke wore til fångs / och det aff samma ortis Magistrat sannades / så betales och fullgöres Låhnet medh gengse Mynt så capitaler som interresset. All annan handel och wandel / köpenkap och der aff förorsakade contracter / råftningar / förskrifningar / måge ställas fritt och saaklöst på desse skrifningen fullgöras: Men der det debitoren faller förwårt / så at parterne råta der öfwer för öfwerheten och Domaren / så dömes eller tilhåles creditoren at låta sig contentera icke efter förskrifningen / vthan denne wår förordning medh gott gengse æquivalent Mynt.

II.

På det nu hwar och en må weta / huru det ena Myntet emoot det andra gifwas och tagas skal. Lå är där hån aff och sedt / medh Myntet således förordnat / och wij wele / at wåre gode Wån och Underfåter / så och andre hoos och wistandes / sigh rätta skole: Nemligen vthi wårt Sölwvermynt / at åtta Dre eller Kunstycke göra een Swånst Mark: Fyra Mark eller trettio åtta Dre eller Kunstycke / göra een Swånst Daler: Och sex Mark eller fyratio åtta Dre eller Kunstycke / göra een Riksdaler in specie, och således skole the emoot hwar andre anammas och gifwas. Vthi Kopparmynt hafwe wij funnet godt at följa det gemeene loppet / som nu allmänneligen är å gång hoos högh och lågh / fattigh och rik / och alle Landwårur / tienste: dagswårcken och arbete hafwa satt sigh efter / nemligen / at ett Sölwvermynt / galler och betalas medh sijn fyrklar eller som det i gemen kallas medh halfftride Dre Kopparmynt; Een Swånst Sölwvermark medh tjo Dre rätteligen at säga / eller efter gemeene ord seden medh tjuu Dre Kopparmynt; Een Swånst Sölwverdaler / eller fyra Mark / eller fyratio Dre / eller efter gemeene sät at kalla / medh ottratio Dre / eller tjo Mark Kopparmynt. Och en Riksdaler in specie medh sex Mark Sölwvermynt / eller sex tjo rätte Dre / eller såsom det i gemen heeter / ett hundra tjuu Dre / eller samtun Mark Kopparmynt: At således en Riksdaler kan och skal gifwas och anammas emoot sex Mark Sölwvermynt / och samtun Mark Kopparmynt / och det ena Myntet medh det andra / således wårlat och betalt blifwa: Och där än så hån / at Kopparen reeste och begår ligare blifwe / så må Kopparmyntet för een wåra passera / men vthi köp och såll / så och det dagelige lefwerne / icke annorstådes gälla och gå / än sagt är.

III.

Belangande de gengse Guldsorter, medan de icke medh någon myckenheet åre hijt inkomne / låte wij dem för denne gång valverade / och til vthgiffwarens och anammarens förlifning / in til dese wij hafwe tids något wist der öfwer at förordna / allenast orde åre wichtige och oförfallade / och at der tilbörigen sijn vppå.

IV.

Efter och vnder Riksdalers namn och sken / åtskillige grofwe Myntelorter aff Sölwver införes i Rikket / som doch des wårde icke vbringa / som är / Sölwver: Chronor / Gyllen och fleere sliske / anten odugse eller aff ringare wårde: Derföre at vnds wiska och förekomma wåre Underfåtares skada / hafwe wij låtit på desse förnemligeste Sorter, och som måst hijt föres / göra een förteknig / at i tids wåra wåre gode Wån och Underfåter före: Och der dem sedan någre sådanne förekomma / de höre och til hwem de wele / så gifwe wij dem som sådanne tilbudes / tilstånd at låta flyppa dem sonder / och sådan må åganden / anten båra dem på Myntet / och låta sig dem der betalas / efter som de kunna wårde wara / och såsom brutit Sölwver / eller för a dem hwar dem gånkes.

V.

Alle wåre Söfåders / särdeles wår högtåhrade Elstelige käre Farfaders och Herfaders slagne fyra Mark och een Markstycken / fast där vthi een listen difference finnes / skole lijka gälla medh wåre / och allestädes för lijka vpporne och lånde warda.

VI.

Och på det wåre Underfåter / enkannerligen Borger: Kapet / som medh handelen vngås / icke måge för wår vtull skuld / beswåras medh inwårtingen aff Riksdaler in specie, och där igenom anten tvingas at gifwa på honom vppgelde / eller eliest bruka det för prætext, så wele wij här medh efterlåta och gifwa dem fritt at betala vtullen medh wårt Sölwvermynt i grofwe Sorter, nemligen i een Markstycken / twå Markstycken / fyra Markstycken eller högre / råfnandes sex Mark på Riksdaleren; Och en tions mande wårur / skal medh Riksdaler in specie på förordnede ohreer erlagdt och betalt warda.

VII.

Detta hafwe wij / som förestrefwit står / beslutet och stadgatt / och wele att aff wåre Liånare Vpbörz och Embettesmän / så och aff wåre gode Wån aff Ridder: Kapet och Adelen / samt deres Liånare och Vpbörzsmån; I lijka måtto aff andrewåre Underfåter i gemen och i synnerheet / achtas och obserwas skal / så at hwarken wij och Cronan eller nogon annan i vpbörd eller v gift kommer til fore och på skada; Och såsom nu Riksdaleren så wål som Kopparmyntet är satt och valverat efter des Mark: gning och wårt goda Swenste Sölwvermynt / på hwilket wåre och alle andres inkomster sigh grunda / och åre där efter sat: Ly wele wij och at alle contracter, arender och annat sliskt der efter fattas och reduceras; Alle wåre vpbörz der efter råttas; Hwad som in specie medh Sölwvermyntet blifwer betalt / råfnas såsom sagt är / och thet år slaget före / hwad som erlagdt / så Riksdaler eller Kopparmynt / reknas efter förestrefne wårderning i den tredje Puncten. Och på desd denne wår åhoga wij båra för wårt Rikse och alle des trogne Inbyggjares wålstånd / må först blifwa dem kunnigh / och hwar och en hafwa tids at råta sine saker här efter / vndwiskandes all oförmodeligh skada; Ly wele wij at denne wår förordning och Placat skal aff wåre Landshöfdingar å wårtingen å Landet / så och å Råd: stugur i Ståderne tidsigt blifwa publicerat och förkunnat; Och sedan på Johannis Baptists dagh nåstkommande ställas i execution öfwer heela näre Rikse. Wij befalle för den skuld här medh alfwårtingen och strengeligen alle wåre Embettesmän och Liånare / högre och lågre / serdeles wår Riksz: Skatmästare / öfwer Stådhållare / Cammer: råd / Landshöfdingar / Sogdar / Befalningsmän / Tullförwåtare / Mynt: ter / wård: strå / tillgårdandes / och de andre taga wara der vppå / och desd vthan försumelse exccutera, så lårt hwarom och enom år wår Hæmd och Wrede at vndwiska. Til yttermehra wisso / år detta medh wårt Secret och wåre samt Sveriges Rikkes respectivē Förmyndares och Regerings Under: skrift bekræftat. Datum Stockholm den 24. Martij Anno 1643.

Ber Brahe / Grefwe
til Wisingborgh S.
R. Dråget.

Gustaff Horn i R.
Marstens Ställe.

Carl Goldenhielm
Riksz Ammiral.

Arxel Orenstierna
S. R. Cansler.

Gabriel Orenstierna / Friherre til
Mörby och Lindholmen / S. R.
Skatmästare.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header, appearing as bleed-through from the reverse side.

Main body of handwritten text, organized into several columns across the page. The text is dense and appears to be a formal document or letter.

Handwritten text at the bottom left corner, possibly a signature or address.

Handwritten text at the bottom center-left, likely a date or reference.

Handwritten text at the bottom center-right, possibly a name or title.

Handwritten text at the bottom right, likely a signature or name.

Handwritten text at the bottom right corner, possibly a signature or address.

www.books2ebooks.eu